

til etableringen af sådanne undtagelsesregler. Man har ved nærværende forslags udarbejdelse foretaget en nøje gennemgang af samtlige disse regler, har udeladt enkelte af dem, som måtte skønnes at være urimeligt vidtgående indgreb i ophavsmændenes beskyttelse, har ændret andre og har endelig tilføjet enkelte nye.

Idet der erindres om de to hovedformer, under hvilke benyttelse af åndsværker kan ske:

- 1) Fremstilling af eksemplarer og
- 2) handlinger, hvorved værket gøres tilgængeligt for almenheden, skal det for så vidt angår Bernerkonventionen anføres, at denne ikke har formet beskyttelsen under punkt 1, fremstillingen af eksemplarer, som en eneret. Heraf følger igen, at rimeligt og sagligt begrundede undtagelser fra beskyttelsen under denne form kan gøres. Konventionen giver i øvrigt i art. 10 udtrykkelig hjemmel for frie „lån“ til skrifter, der er bestemte til undervisningsbrug, eller som har en videnskabelig karakter eller til chrestomatier (samlinger af prosa-læsestykker), men det tilføjes, at lån kun må ske i det omfang, formålet retfærdiggør det.

Heller ikke retten til offentlig udførelse eller opførelse af værker var i Bernerkonventionen af 1928 formuleret som en eneret. Konventionen af 1948 har nu gjort ændring heri, idet retten vedrørende den direkte offentlige udførelse og opførelse af værker, der omhandles i konventionens art. 11 og 11 ter, er gjort til en udelukkende ret. Det er dog i Bruxelles-konferencens generalrapport bl. a. på foranledning af de nordiske landes repræsentanter udtalt, at der ikke er tilsigtet nogen realitetsforandring i forhold til den hidtidige tekst, og at de enkelte unionslande ikke skal være afskåret fra at fastsætte mindre undtagelser fra beskyttelsen forsåvidt angår snævert begrænsede områder (religiøse og nationale fester, udførelse i opdragende øjemed o. l.).

Med henvisning hertil mener man at kunne udtale, at de foreslåede bestemmelser i kapitel II alle vil kunne gennemføres; uden at dette forhindrer en tiltrædelse af Bernerkonventionen i dens nye skikkelse.

De i kapitel II optagne låneregler må opfattes som *undtagelsesbestemmelser*. De er at betragte som begrænsede undtagelser fra den i § 2 udtalte generelle beskyttelse mod de litterære eller kunstneriske værkers gengivelse eller offentliggørelse. De bør derfor i tvivlstilfælde fortolkes på en sådan måde, at de formål, de tjener, virkelig kan ske fyldest, men på den anden side heller ikke videre.

Endelig må det erindres, at den i § 3 gennemførte *droit moral*-beskyttelse også gælder for så vidt

angår den i medfør af kapitel II hjemlede frie benyttelse af værkerne. Dette gælder både med hensyn til den i § 3, 1. stk., fastsatte *droit à la paternité* og med hensyn til den *droit au respect*, der omhandles i § 3, 2. stk.

Til § 11.

Stk. 1.

Fra den alment formulerede regel i § 2, hvorefter der gives ophavsmanden beskyttelse imod enhver fremstilling af eksemplarer af værket, må der ifølge sagens natur gøres undtagelser. Først og fremmest bør en fremstilling af eksemplarer til rent privat brug være tilladt inden for visse grænser. Dels ville det virke krænkende for den almindelige retsbevidsthed, om ophavsmanden skulle kunne blande sig i sådanne snævert private dispositioner, som f. eks. at den, der låner en digtsamling, til eget brug afskriver et digt, eller at en ejer af et portræt tager enkelte fotografiske kopier af det til brug for sig selv eller en begrænset vennekreds, dels ville en kontrol med sådanne foreteelser blive umulig at gennemføre, således at et lovbud ville være på det nærmeste ineffektivt.

Man har derfor ment at måtte foreslå en bestemmelse om, at eksemplarer må fremstilles til privat brug. Dette gælder dog kun, såfremt værket er offentliggjort i den i § 8 angivne forstand. Beskyttelsen af værker, der ikke er offentliggjort, bør være absolut. Privat brug omfatter i øvrigt for det første enhver anvendelse af eksemplarer til rent personlig benyttelse. Endvidere eksemplarets benyttelse af personer hørende til fremstillernes familie- og omgangskreds. Også hvis eksemplarer er tænkt at skulle anvendes af andre, til hvem fremstilleren er knyttet ved et personligt bånd som f. eks. kolleger på en mindre arbejdsplads, må der eventuelt efter omstændighederne kunne siges at foreligge fremstilling til privat brug.

Uden for fremstilling til privat brug er man, såsnart eksemplaret fremstilles for at spredes til eller forevises for andre end dem, der hører til fremstillernes private kreds. I almindelighed vil også fremstillingen af eksemplarer med henblik på en offentlig fremførelse være ulovlig, men et eksemplar kan undtagelsesvis være frembragt med et så snævert personligt eller et så specifikt teknisk formål for øje, at fremstillingen bør være tilladt, selvom den er sket med henblik på en offentlig fremførelse. Det må således være tilladt for en oplæser, der skal recitere et antal offentliggjorte digte af forskellige forfattere, at tage afskrifter af disse digte og anvende dem ved den offentlige fremførelse. Dette er en rent praktisk foranstalt-